

Предраг Цветковић

МОЈ ОТАЦ МИЛЕНКО СВИРАЧ

СТВАРНОСТ

Предраг Цветковић

**МОЈ ОТАЦ
МИЛЕНКО СВИРАЧ**

**Смедеревска Паланка
2017.**

Предраг Цветковић
МОЈ ОТАЦ МИЛЕНКО СВИРАЧ

Издавач
„СТВАРНОСТ”, Аранђеловац

За издавача
Мр. Драган Тодоровић

Фотографије
Породична архива

Графичко обликовање и припрема за штампу
Милош Јанојлић

Штампа
„Дигитал дизајн” д. о. о., Смедеревска Паланка

Тираж
60 примерака

Мој и Љубодрагов отац Миленко Цветковић био је свирач. Живео је у Глибовцу где је и рођен. Свирао је хармонику скоро 50 година. Увеселавао је народ на свадбама, прошевинама, вођевинама, крштењима, игранкама и разним слављима. Знало се: где свира Миленко, ту је весеље на висини.

По рођењу је најстарији син Аранђела (Обрадовог) Цветковића и Велике, ћерке Илије Кузмановића. Свирање на хармоници учио је код Радомира Митровића, тада познатог београдског хармоникаша, иначе родом из Скобља.

Миленко је прву свадбу – и то сам – свирао кад је имао 14 година. Било је то 1934. године и то на дијатонки хармоници. Тада бољу није имао. Од те па све до 1980. године, док се није разболео од ангине пекторис, није престајао да свира. Мењао је хармонике тако што је куповао све бољу од боље. Мењао је и музичке групе с којима је свирао. С њим су свирали Адам Благојевић из Водица, који је на почетку једини имао „далапу“, браћа из фамилије Цветковић, Андра и Милија, па Миле Ловац и његов брат Миладин, обојица из Глибовца, затим Бане Милутиновић Добравац и гитариста Толе Кузма-

Предраг Цветковић

новић, који је и певао. Ту су још били басисти Тоza Циганин и Добривоје звани Печење, басиста и певач Миле Бабић из Придворице, виолиниста Илијица из Паланке, гитариста и певач Страхиња из Придворице и други. Касније му се као хармоникаш придружио и млађи син Љубодраг, који је имао свој ансамбл и свирао на Радију и ТВ Београд. Могуће је да сам неког и испустио. Но, да кажем још да је Миленко ноте учио код познатог хармоникаша и композитора Мије Крњевца.

Миленко је био крупан, висок, стасит и леп човек. Многе девојке су га обожавале и трчале за њим, па чак се и трудиле да му марамицом скину зној с лица док је свирао. Чиниле су то у разним приликама: на свадбама, игранкама... Највише у томе је имала успеха Стаменија Цуца, ћерка Леке Рајчића, иначе моја и Љубодрагова мајка. Њоме се наш отац оженио 1941. године.

Многи музиканти научили су да свирају хармонику код Миленка. Његов ћак је био и касније познати хармоникаш Раде Прокић из Грчца. Међутим, највећу славу стекао је његов ученик и син Љубодраг. И ја сам код њега учио да свирам. Али, због његове специфичне „пе-

дагогије“, коју је примењивао само на мени и Љубодрату, ја сам одустао од хармонике. Према другим ученицима се другачије понашао.

Најбољи његов ђак, рекох, био је мој брат Љубодрат. Кад је код оца научио да свира, Љубодрат је и даље упорно вежбао, тако да се касније и школовао као музичар. Већ шездесетих година прошлог века, достигао је такав ниво свирања, да је снимао за Радио Београд. Имао је свој ансамбл који му је донео велику популарност.

Наш отац Миленко је своје прво „свадбено крштење“ имао у Кусатку кад му је било тек 14 година. Гости на свадби, како је причао, били су неки врло незгодни људи, који су од њега тражили и немогуће. Терали су га да се пење на кућу, па и на дрво у дворишту, да им свира. Једном речју малтретирали су га због чега је одлучио да никад више не свира у Кусатку што је испоштовао до краја живота.

Кад су хармоника и свирка у питању, Миленко је био посебна прича. Кад би чуо нову песму или коло у Паланци, одмах би се упутио својој кући да увежба свирку. Њега је, поред упорности, красило и поштење. О томе је причао и Глибовчанин Миладин Радојевић:

Предраг Цветковић

„Миленко је био рођен за хармонику. Често сам га слушао како свира. Нарав је наследио од оца Аранђела. Био је некада најбољи хармоникаш. Могао сам га сатима са уживањем слушати. И други, такође. Био је мајстор за старе песме и кола. Свирао је са задовољством и уметношћу. Ђаволски је то чинио и тако само он тако могао.“

Скоро 50 година је друговао с хармоником. Прошао је не само Јасенички крај и Шумадију, већ и целу Србију. Поздрављали су га и волели: ђаци, сељаци, домаћини, градски боџи, сеоске бекрије, девојке и момци. Једном у Београду, док је учио за свирача, вежбајући неуморно и непрестано, газдарица код које је становао, замолила га: „Мали, одмори мало ако за Бога знаш, провали ми главу са том хармоником.“ Хармоника је била троредна, дијатоника, са 20 басова. Овај детаљ најречитије говори о његовој упорности да савлада хармонику и буде најбољи међу најбољима.

Свирао је свуда где су га тражили, а звали су га многи, с обзиром да је био добар мајстор, поштен и чувен у музичком свету. Кад је требало брзо свирати, чинио је то с лакоћом и врло вешто, њему ништа није могло да измакне, пу-

ним срцем је увесељавао народ и разгаљивао многа душе.

У почетку каријере често је весеља свирао сам. Само он и хармоника. И тако два дана и две ноћи без одмора. Гости су стално нешто извољевали. За озвучење се тада није знало, него све „на увце“ и то, као по правилу, јако пијаним гостима. Није бадава настала изрека: „Од пијаног и луд бежи“. А Миленко је највише пијанима и свирао.

„Миленко и ја смо били страва божја за музику“ – прича хармоникаш Адам Благојевић. „Није било песме или кола, што нас двојица нисмо знали да одсвирамо и отпевамо. После завршетка сваке свадбе, или у паузи док смо се одмарали од свирке, Миленко би мени за севап свирао, онако из душе и певао „Ој Јелена, кћери моја једна“, а ја заузврат њему „Ти Мицо, ти ме Мицо не волиш.“ Песму „Ој Јелено“ често је тражио да му пева и чувени Мија Крњевац. Говорио је: „Ту песму нико на свету не уме да одсвира и отпева, нико на свету, само Миленко“.

Некада су свадбе прављене од ране јесени до божићног поста. Трајале су и по три дана. Најчешће су биле суботом, недељом и понедељком. Свадби је било много, а музичара мало.

Предраг Цветковић

Дешавало се да се због заузетости свирача, свадбе одржавају и четвртком, што је било резервисано и за прошевине. Кад почне сезона свадби, Миленко је најчешће само уторак имао као слободан дан. Свуда у селима, где је махом свирао, ишло се пешице и то по сваком времену: киши, жеги, снегу. Миленко је највише свирао у Голобоку, Каменцу, Церовцу, Малој Плани, Мраморцу, Башину, Водицама. По позиву је одлазио да свира и у Војводини, нарочито у местима око Суботице. Свирао је тамо, а и на другим местима, са Милетом Сибићем.

О свиркама и весељима отац ми је говорио:

„Некада је то било много другачије него данас. Није, пре свега, било шатора. Свирало се у кући домаћина, најчешће у највећој, гостинској соби. А гужва, да не може бити већа. Тесно као у пилећој гуши. За столом кум и стари сват, пођани и други гости. Ашчије су једва успевале да се пробију до стола да послуже госте. Незвани гости, дувараши како су их звали, посебна су прича. Зато сам најрадије свирао напољу, у дворишту кад игра коло. Млађи музиканти су остајали у кући да увесељавају госте. У колу сам углавном био ја с хармоником и басација.

За време мог хармоникашког века, много тога се догађало: било је и пријатних и оних других догађаја. Свега сам се нагледао. Било је веселих, смешних ситуација, али и тужних тренутака. Актери су, поред гостију, понекад бивали и домаћини, али и ашчије. Много тога је било, прошле су године, па се баш свега и не сећам.“

Ова догодовштина се трајно населила у његовом памћењу:

„На једној свадби у Плани, свирам коло, а у једном тренутку прилази ми колега, хармоникаш Миладин из Стојачка. У том моменту не зна се ко је гори: дали домаћин, или његови гости. Нико се не хвата за новчаник, а траже и закерају. Тек Миладин ми шапну: „Сад ћу ја све да их средим. Идем из ових стопа да им ставим рицинус у супу.“ Знао сам да ће то стварно и урадити. На руку му ишло и то што се јело кувало у великим казанима и углавном напољу, или под каквим тремом, ако је време било кишовито и снеговито.

Кад је ручак стигао до купуса, настао је невиђени хаос. Гости су се дали у трк, сваки је тражио место да се макар мало заклони и олакша. Многи нису могли да сачекају „смену“ у клозету. Разбежали су се по шљивару, и мушкарци и

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
821.163.41-94
786.071.2:929 Цветковић М.
ЦВЕТКОВИЋ, Предраг, 1942-
Мој отац Миленко свирач / Предраг Цветковић. -
Аранђеловац : Стварност,
2017 (Смедеревска Паланка : Дигитал дизајн). - 74 стр.
: фотогр. ; 18 cm
Тираж 60.
ISBN 978-86-89211-14-6
а) Цветковић, Миленко (1920-)
COBISS.SR-ID 240465932

ISBN 978-86-89211-14-6